

Чвeрткo Л. А., к. е. н., доцeнт

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

СТРАХУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РИЗИКІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

Відправляючись у туристичну поїздку, турист стикається з цілою низкою проблем, які за певного збігу обставин можуть призвести до негативних наслідків для його здоров'я та майна, погано вплинути на настрої та враження від подорожі. Виникнення нестандартних ситуацій створює мотивацію для подорожуючих у страховому захисті від туристичних ризиків та спонукає до мобілізації фінансових ресурсів страховими фондами.

У розвинених країнах питанням страхування туристів і суб'єктів туристичної діяльності приділяється значна увага, а механізм страхування в цілому виступає важливим інструментом соціально-економічного розвитку. Страхування як метод мінімізації підприємницьких ризиків, широко використовується туристичними підприємствами.

Система послуг для забезпечення страхового захисту від ризикових ситуацій під час туристичної подорожі досить складна, що обумовлено неоднорідністю ймовірних негативних подій, які можуть відбутися у певний час або за певних обставин. Вони охоплюють страхування життя та здоров'я туриста, його майна, страхування відповідальності туроператорів тощо. Специфічними видами страхування є страхування на випадок затримки транспорту, поганої погоди під час перебування застрахованих осіб на відпочинку, а також ненадання або неналежне надання послуг, зазначених у туристичній путівці, та ін.

Об'єктивна необхідність страхування у сфері туризму в Україні обумовлена позитивною динамікою потоків туристів, що обслуговуються суб'єктами туристичної діяльності України, зростанням кількості громадян України, які виїжджають за кордон, а також розширенням кола ризиків, що супроводжують туристичну активність.

В Україні серед туристів найбільшою популярністю користується страхування непередбачених медичних витрат та від нещасних випадків під час перебування за кордоном.

Слід зазначити, що саме медичне страхування та страхування від нещасного випадку, згідно зі ст. 16 Закону України «Про туризм» [2], є обов'язковим і забезпечується суб'єктами туристичної діяльності на основі угод зі страховими компаніями, що мають право на провадження такої діяльності. Обов'язковість медичного страхування громадян, які виїжджають за кордон закріплено ст. 9 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» [1].

Характерною рисою медичного страхування подорожуючих за кордон є включення у нього так званого страхування невідкладної допомоги. Страхування невідкладної допомоги – специфічний вид страхування, об'єктом якого є негайне надання застрахованому допомоги у певних надзвичайних ситуаціях. Якщо в класичному страхуванні йдеться про відшкодування збитку, то у страхуванні невідкладної допомоги – про надання послуги у формі негайної допомоги. Елемент відшкодування у страхуванні невідкладної допомоги відходить на другий план, тому що на перший виходить елемент послуги з надання такої допомоги.

Вагоме місце у страховому захисті туристів посідає обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті. Такий вид страхування передбачений чинним законодавством України та інших зарубіжних країн.

Як показують дослідження, рівень розвитку вітчизняного страхового ринку не дає змогу повною мірою враховувати потреби потенційних страхувальників у захисті. Оскільки в країні відсутні єдині стандарти щодо страхування подорожуючих, залишаються неврегульованими питання надання сервісних послуг.

Крім того, ситуація зі страхуванням у туризмі в Україні характеризується низькою поінформованістю та довірою населення,

недостатньою увагою з боку державних органів та частими змінами вимог посольств деяких країн до страхового покриття при наданні візи.

До факторів, що гальмують розвиток страхування туристичних ризиків, належать стан економіки в державі та недостатній рівень страхової культури. Зазвичай для страхувальника пріоритетом при придбанні страхового продукту є найнижча ціна, а обсяги страхової відповідальності страховика, його фінансова надійність, досвід роботи та партнери, переважно залишаються поза увагою покупця. Проте низька ціна забезпечує невисоку якість сервісу і мінімальні фінансові ліміти, що визначає якість страхових послуг в цілому та впливає на формування іміджу суб'єктів туристичної діяльності.

Страхування стане дієвим інструментом розвитку сфери туризму на безпечній основі за умови посилення вимог законодавства щодо якісного наповнення страхових продуктів для туристів.

Кроком до подальшого розвитку страхування у сфері туризму стане розробка і комерціалізація вітчизняними страховиками нових страхових продуктів та розвиток інфраструктурних одиниць туристичного сегменту страхового ринку.

Література

1. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21.01.1994 р. № 3857-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3857-12>

2. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>